

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Casvum Conscientiæ

Continens Praxim exactissimam De Censvris Ecclesiasticis, Aliisque
Poenis, & Canonicis impedimentis, in Septem Libros distributus ...

Sayer, Gregory

Venetiis, 1627

xviiij. De officialibus, & alijs, qui causas ecclesiasticas vocant a iudicibus
Apostolicis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13883

tes friuolam appellationem a grauaminibus, & futura executione literarum Apoſtolicarum, de quibus infra, ad 8 Curias laicas, & ſeculares recurrunt. Secundo, Qui a poteſtate laica, etiam inſtante Fiſci procuratore, vel aduocato, huiusmodi appellationes admitti faciunt. Tertio, Qui huiusmodi literas Apoſtolicas per laicam poteſtatem capi faciunt. Quarto, Qui literas iſtas a laica poteſtate detineri faciunt. Et hæc omnes perſonæ ſiue ſint laicæ, ſiue Eccleſiaſticae ſint, & denique cuiuſcunq; ſint dignitatis.

4 *Literæ* verò Apoſtolicæ, a quarum executione appellare prohibetur, ſunt iſtæ; Primo literæ Apoſtolicæ in forma Breuis. Secundo, citationes. Tertio, inhibitiones. Quarto, ſequeſtra. Quinto, monitoria. Sexto, proceſſus. Septimo, executoriales. Octauo, quæcunq; alia decreta non ſolum ipſius Romani Pontificis, & Sedis Apoſtolicæ, ſed etiam Legatorum, Nunciatorum, Præſidentium, Camere Apoſtolicæ Auditorum, Commiſſariorum, Iudicum, & delegatorum Apoſtolicarum, vt ex ipſis verbis Bullæ conſtat.

5 *Circa* quas appellationes probabile mihi eſt, Papam ſolum loqui de appellationibus illis, quæ ſunt friuolæ ex parte appellantis, & ex defectu ſufficientis cauſæ; Id quod verba illa Bullæ *Præſentes friuolam quandam appellationem* ſignificare videntur; vnde probabile mihi eſt, quod ſi quis ad neceſſariam ſui deſenſionem contra iniuriam, quam certo cognoſcit ſibi illatam, & quam alia via depellere nequeat, niſi ad Curias ſeculares appellando, ad dictas Curias appellet, non incidet in huius Bullæ cenſuram. Ratio quæ me mouet, hæc eſt; quia non videtur eſſe Summi Pontificis intentio, vt aliquo modo inferenti tam grauem iniuriam, & calumniam manifeſtam fauere velit. Dixi; *Et quam alia via depellere nequeat* &c. quia ſi aliquo alio modo huiusmodi grauamen, & iniuriam deuitare poſſint, vt verbi gratia ſupplicando Summo Pontifici, & exponendo ei cauſæ veritatem, & iuſtitiam, appellando ad Curias ſeculares, in cenſuram iſtam incidere non poterunt.

6 *Secunda* pars Canonis lata eſt contra ipſos Magiſtratus prohibentes prædictas literas Apoſtolicas executioni mandari, ſiue ſimpliciter prohibeant, ſiue prohibeant ſine eorum beneplacito, & conſenſu, vel examine; Et comprehendit pars hæc multas perſonas, vt conſtat: Et quidem Perſonæ principales ſunt iſtæ; Primo, impediētes executionem prædictarum literarum Apoſtolicarum. Secundo, prohibentes eandem executionem quocunq; modo ſupradicto prohibeant, aut impediāt. Tertio, impediētes, ſeu prohibentes inſtrumenta, vel acta conſeci ſuper executione earundem literarum. Quarto, impediētes, ſeu prohibentes acta conſecta parti, cuius intereſt. Quinto, capientes aliquam ex perſonis infra dicendis. Sexto, percutientes aliquam ex illis perſonis. Septimo, vulnerantes. Octauo, carcerantes. Nono, detinentes. Decimo, eiſcientes ex ciuitatibus, locis, aut regnis. Vndecimo, ſpoliantes bonis. Duodecimo, perterrefacientes. Decimotertio, concutientes. Decimoquarto, comminantes, & hæc omnia ſiue per ſe, vel alium, ſeu alios, ſiue publice, ſiue occultè. Perſonæ verò, contra quas huiusmodi actiones fieri prohibentur, ſunt iſtæ; Primo, partes actrices. Secundo, agentes ipſarum partium. Tertio, notarij. Quarto, executores. Quinto, ſubexecutores literarum Apoſtolicarum, de quibus ſupra dictum eſt. Quæ omnia ex eiſdem Bullæ verbis colliguntur.

7 *Hæc* pars antiquior eſt prima, reſertur enim a Sylueſt. in verbo excommunicatio 7. num. 71. excommunicatione vigefima ſexta, & Tabiena, verbo excommunicatio 6. §. Duodecima, verſic. Duodecimus. Caietano in verbo, excommunicatio, cap. 27. & cap. 29. & a Martino Ledem. 2. 4. quæſt. 26. artic. 2. pag. 356. colum. 3. & a Soto 4. diſt. 22. q. 2. artic. 3. poſt Concl. 5. verſ. Nona, & a Nauar. in Manu. cap. 26. num. 68. & Sebaſtiano Medice, par. 2. ſummæ, tit. 9. quæſt. 78. num. 91. Excommunicantur autem hic ſeuſim, qui prohibent executionem literarum Apoſtolicarum ſimpliciter, & etiam qui eandem prohibent ſine eorum conſenſu, & examine: vnde quælibet prohibitiō iſtarum, aut quodlibet impedimentum ſufficit ad ex-

communicationem iſtam incurrendam.

8 *Tertia* pars, vt ex ſine Canonis colligitur, lata eſt contra eos, qui accedentes ad Curiam Romanam pro negotijs eorum proſequendis, aut literis, ſeu gratijs impetrandis prohibent; & continet has perſonas, in quibus omnibus requiritur præſumptio, ſcilicet vt præſumptuoſe agant. Primo, prohibere præſumentes; Secundo, ita tuere; Tertio, mittere ne quis accedat, aut reſuſum habeat ad Curiam Romanam, pro quibus negotijs proſequendis, vel pro gratijs, vel literis impetrandis, vel ne gratias ipſas, vel literas dicta ſeae impetret, & ne impetratus vtatur, & hæc omnia ſiue directè, ſiue indirectè; Quarto, præſumentes retinere apud ſe literas ab aliquo impetratas; Quinto, præſumentes eandem retinere apud Notarium, ſeu tabellionem, aut alias quomodo libet. Vbi obſeruandum eſt, quod ex eo, quod expreſſe in ſingulis perſonis hic enumeratis requiritur præſumptio, neceſſario conſequitur, vt ſi quis ex ignorantia etiam culpabilis, vel ex ſimplicitate, inaduerſentia, vel alio ſimili modo, prædicta faceret in excommunicationem Bullæ non incidere. Et hæc pars non ita tantum in Bulla cenſe reſpoſita ſuit, ſi quidem reperitur præſumptio omnium in Bulla Cenſe Iulij Pape III. vt conſtat ex Martino Ledem. 2. 4. quæſtione 26. artic. 2. pag. 356. colum. 3. Nihil autem reſert, an ſiant hæc impedimenta auctoritate publica, vel priuata, ſiue eccleſiaſtica, ſiue ſeculari, ex Nauarro, & Sebaſtiano, vbi ſupra. Quid autem *Romane Curie* nomine intelligatur, expoſuimus, cap. 13. num. 3.

De officialibus, & aliis, qui cauſas Eccleſiaſticas auocant a Iudicibus Apoſtolicis. Cap. XVIII.

S V M M A R I V M.

- 1 *Officiales cauſas eccleſiaſticas a iudicibus Apoſtolicis auocantes prætextu quarumcunq; exemptionum, & gratiarum in Bullam cenſe incidunt.*
- 2 *Excommunicatio decima quarta Bullæ cenſe quas perſonas, & actiones comprehendat.*
- 3 *Excommunicatio decima quarta Bullæ cenſe quonſque extenditur.*
- 4 *Excommunicatio decima quarta Bullæ cenſe quantum ad obſequitatis ſit.*
- 5 *Excommunicatio decima quarta Bullæ cenſe an ſolum laicos, vel etiam Prælatos eccleſiaſticos comprehendat.*
- 6 *Innocentem, de iure naturæ defendere licet.*
- 7 *Reges Gallie, & Hiſpanie, beneficia eccleſiaſtica tibi colorato poſſidentes, ne eis abſque cauſæ cognitione priuentur, an virtute ſuorum priuilegiorum defendere valeant.*
- 8 *Doctores, ex affectu quodam nationis, proprijs Regibus Magiſtratibus applaudere ſolent.*
- 9 *Poteſtas laica innocentem aliquem contra poteſtatem eccleſiaſticam auctoritatiuè defendere non poteſt.*
- 10 *Magiſtratus, ac alij priuati ſe cauſasque ſuas, quæcunq; licite contra eccleſiaſticos defendere valeant.*

1 *E*Xcommunicatio Decima quarta fertur in hec verbes, *Item excommunicamus, & anathematizamus tuos, & ſingulos, qui per ſe, vel alios auctoritate propria, ac de facto, quarumcunq; exemptionum, vel aliorum gratiarum, & literarum Apoſtolicarum, prætextu beneficijs, & Decimarum, ac alias cauſas ſpirituales, & ſpirituales annexas ab Auditoribus, & Commiſſarijs noſtris, alijsque iudicibus eccleſiaſticis auocant, illarum de iure ſum, & audientiam, ac perſonas, Capitulo, Conuentui, Collegio*

Collegia, causas ipsas prosequi volentes impediunt, ac se ad illarum cognitionem tanquam iudices interponunt. Quae partes astrictas quae illas committi fecerunt, & faciunt ad reuocandum, & reuocari faciendum, citationes, vel inhibitiones, aut alias literas in eis decretas, & ad faciendum, vel consentiendum eos, contra quos tales inhibitiones emanarunt, a censuris, & penis in illis contentis absolui, per statutum, vel alias compellunt, vel executionem literarum Apostolicarum, seu executorialium, processuum, & decretorum praedictorum, quomodolibet impediunt, vel suum ad id fauorem, consilium, aut assensum praestant, etiam praetextu violentiae prohibendae, vel aliarum praetensionum, seu etiam donec ipsi ad nos informandos, ut dicunt, supplicauerint, aut supplicari fecerint, nisi supplicationes huiusmodi, coram nobis, & Sede Apostolica legitime prosequantur, etiam si talia committentes fuerint Praesidentes Cancellarium, Consiliorum, Parliamentorum, Cancellarij, Vicecancellarij, Consiliarij, ordinarij, vel extraordinarij quorumcumque Principum Secularium, etiam Imperiali, Regali, Ducali, vel alia quacunque praesulgeant dignitate, aut Archiepiscopi, Episcopi Abbates, Commendatarij, seu Vicarij fuerint.

2. Canonis huius materia est sacrilegium contra Sedis Apostolicae auctoritatem in causarum spiritualium, & spiritualibus annexarum cognitione. Personae principales sunt istae; Primo, Praesidentes Cancellarium, Consiliorum, Parliamentorum. Secundum, Cancellarij. Tertium, Vicecancellarij. Quartum, Consiliarij tam ordinarij, quam extraordinarij quorumcumque Principum secularium etiam Imperiali, Regali, Ducali, vel alia quacunque praesulgeant dignitate. Quintum, Archiepiscopi. Sextum, Episcopi. Septimum, Abbates. Octauo, Commendatarij. Nonum, Vicarij, & hi omnes siue ipsi per se, siue per alium actiones sequentes exercent. Actiones principales, quae hic exerceri prohibentur, sunt istae; Prima, auocare causas spirituales a personis infra dicendis. Secunda, impedire earundem causarum cursum & audientiam, ac personas, Capitula, conuentus, Collegia, causas praedictas prosequi volentes. Tertia est, interponere se tanquam iudices in cognitione huiusmodi causarum. Quarta est, Compellere partes astrictas quae committi fecerunt huiusmodi causis ad reuocandum, vel reuocari faciendum citationes, vel inhibitiones, aut alias literas in huiusmodi causis decretas. Quinta est, compellere easdem partes ad faciendum eos, contra quos tales inhibitiones emanarunt absolui a censuris, & penis in illis contentis, aut ad consentiendum eosdem absolui. Sexta est, Impedire executionem literarum Apostolicarum executorialium, processuum, & decretorum quomodolibet. Accessoriae actiones sunt tres; Prima est praestare fauorem talia facientibus. Secunda est, praestare consilium. Tertia est, praestare assensum. Causae vero in ordine ad quas huiusmodi actiones prohibentur, sunt istae; Prima, Causae beneficiales. Secunda, Decimarum. Tertia, Aliae causae spirituales. Quarta, causae spiritualibus annexae. Personae autem a quibus huiusmodi causae auocari prohibentur, sunt istae; Primo, Auditores Curiae Romae. Secundo, Commissarij Apostolici. Tertio, Alij iudices Ecclesiastici. Postremo, praetextus qui non excusant ab hac censura, sunt, Primo, Praetextus quarumcumque exemptionum. Secundo, Gratiarum. Tertio, literarum Apostolicarum. Quarto praetextus violentiae prohibendae. Quintum, praetextus supplicandi ipsi Romano Pontifici. Ex quibus praetextibus, quatuor priores nunquam excusant, cum simpliciter omnes excludantur; solus quintus in vno casu excusare potest, quando scilicet est verus, id est, quando aliquis vere supplicat Summo Pontifici, & supplicationem coram ipso legitime prosequitur.

3. Canon vero iste non absolutur in hoc numero, seu Clausula decima quarta, sed protenditur inclusiue vsque ad numerum, seu Clausulam decimam octauam, vt expresse colligitur

ex sequentibus Clausulis, in quibus non repetuntur haec verba *excommunicamus, & anathematizamus*, initio praefigi solita sed sequentes Clausulae vsque ad 18. inclusiuè ab his verbis hic positis dependent.

4. Quoad Canonis huius antiquitatem sciendum est, non fuisse in Bulla cenae Martini V. & quidem in Bullis Pauli II. & Sixti Papae III. nulla fuit expressa huius Canonis mentio, sed solum in genere aliquid de hac materia dicebatur, cum in illis excommunicabantur violentes libertatem Ecclesiasticam; postea vero Sixtus Papa III. Bullam cenae in antiquam illam formam Martini V. reduxit, & multas Clausulas à Paulo II. additas, praedicta Bulla cenae abstrulit, vt patet ex Summa Angelica, in verbo excommunicatio, §. casu 31. & Syluest. verbo excommunicatio, §. num. 77. excommunicatione trigesima secunda, & Tabiena, verbo excommunicatione, §. 8. Duodecimo, vers. Decimus quintus, vbi Syluest. refert Breue eiusdem Sixti III. ad Ducem Mediolani Galeacium sub anno Domini 1479. 19. Nouemb. In particulari autem Canon iste habetur in Bulla cenae Domini sub Adriano Papa VI. vt notat Caiet. in verbo, excommunicatio, cap. 30. & in Bulla Iulij Papae III. apud Martin. Ledesm. 2. 4. quaest. 26. art. 2. pag. 356. & pag. 357. & in Bulla Pauli Papae III. apud Sotum, in 4. dist. 22. quaest. 2. art. 3. Conclus. 5. vers. Duodecima. & in Bulla Gregorij XII. sub anno 1584. apud Nau. in Man. c. 27. num. 69. & in Bullis omnibus recentioribus.

5. Quoad illa verba *Auctoritate propria*, mihi videtur probabile intelligi solum de auctoritate laica, prout Nau. in Man. c. 27. num. 70. vers. Declaratio prima. & Sebastian. Medices, in Summa peccat. capital. titu. 9. quaest. 78. num. 18. sentiunt, cum praetertim de illis in hoc Canone sermo sit, qui causas spirituales auocant à quibuscumque iudicibus Ecclesiasticis. Quamuis non omnino improbabile sit, Praelatos etiam Ecclesiasticos, si causas à Iudicibus, & Commissarijs Apostolicis auocent, etiam auctoritate Ecclesiastica, in hanc censuram incidere. Illud omnino certum est, ad hanc censuram incurrendam requiri, vt actiones praedictae auctoritatiue fiant.

6. Verba vero illa, *etiam sub praetextu violentiae prohibendae*, quae primum (quod viderim) in Bulla Iulij Papae III. quam refert Martin. Ledesm. vbi supra, reperiuntur, sicut exterius quandam iustitiae speciem denotant, ita quidem communissimus esse solet praetextus iste apud huiusmodi Magistratus: Existimant enim de iure naturae licitum esse defendere innocentem, & hoc praecipue Principibus, & Magistratibus incumbere dicunt. Et certe si alia via defendendi innocentem non relinquere, non esset omnino absurdum saltem dubitare, an secularis Magistratus contra potestatem Ecclesiasticam hoc facere posset. Ceterum, cum expresse per Summum Pontificem, in hoc ipso Canone, alia via se defendendi concedatur, scilicet per *supplicationem*, nulla mihi relinqui videtur occasio non solum contra sentiendi, sed neque etiam dubitandi; adeo, vt etiam post appellationem interpositam in tempore, & forma, non liceat personis praedictis executionem quarumcumque literarum Apostolicarum, sub praetextu violentiae prohibendae impedire: quia in hoc casu etiam per supplicationem prouideri potest.

7. Addit autem Nauar. in Mannal. cap. 27. num. 70. vers. Secunda, pro re indubitata in Hispanijs, & Gallijs haberi, posse regulariter Reges defendere possidentes colorato titulo beneficia Ecclesiastica, ne absque iusta causa cognitione deturbentur, vel spoliuntur, virtute illarum literarum etiam Apostolicarum; Id quod, inquit, ita praetextu solent communiter addere multos hanc opinionem defendere. Ipse tamen Nauar. nihil aliud dicit, nisi difficulter eam posse probari iuri conformem esse. Quam materiam late tractat Alphonsus Vivaldus, vbi supra, nu. 101. & seq.

8. Ego autem tam de opinione ipsa, quam de praxi dicendum existimo, quod si haecenus personae aliquae bona fide id fecerint, in posterum tamen merito, & de illorum opinione

nione dubitare, & ab huiusmodi praxi abſtinere debeat, vt ſic melius conſcientijs ſuis prouideant, *Primo* enim magno perere vtendum eſt ne Doctores, qui hanc ſententiam defendunt, ex affectu quodam Nationis, quam facile tantum peccati dānate nolunt, & ex quadam naturali hominum propenſione ad gratificandum & applaudendum in Regibus, & Magiſtratibus impediatur quo minus aliquando recte ſentiant, & iudicent, *Secundo* timendum eſt, ne ex naturali quodam dominandi affectu Magiſtratus huiusmodi perturbentur, vt ſententiam hanc quamuis veriorē non ſequantur. Ex demum nullum omnino vel apprensens video argumentum, quo ſententia illorum defendi poſſit, vnde nec probabilem eſſe cenſeo: in quam opinionem moueor,

Primo quidem, quia poteſtas Eccleſiaſtica, & ſecularis duæ poteſtates ſupremæ ſunt adinuicem quodam modo independentes, quamuis altera illarum in aliquo ſuperior ſit, ſpiritalis enim in pertinentibus ad fidem, & ad ſalutem animæ, necnon in eis rebus, quæ ad bonum vniuerſale Eccleſiæ pertinent, de poteſtate ſeculari iudicare poteſt, cui conſequens eſt in huiusmodi cauſis Eccleſiaſticis poteſtatem laicam ſe nulla ratione interponere debere, aut poſſe.

9 *Secundo*, Quamuis concedamus poteſtatem ſecularem de iure naturæ, innocentem aliquem contra poteſtatem Eccleſiaſticam defendere poſſe, illud tamen auctoritati uel nullo modo poterit, cum non ſit ſuperior, ſolum igitur id poterit per viam ſupplicationis, ſic enim inferior ſeipſum, aut alterum contra ſuperiorem defendere poteſt. Cū igitur vt ex præſenti Canone colligitur, via licita innocentia Summo Pontifice conceſſa ſit, qua ſe, & cauſæ ſuæ innocentiam, per viam ſcilicet ſupplicationis, defendere poſſit: vtique innocentem aliquem, laica poteſtis, via & modo illicito, contra poteſtatem Eccleſiaſticam in cauſis Eccleſiaſticis, ſine peccato defendere non valet, vt propterea tales ob huiusmodi inſolentiam, a Summo Pontifice, excommunicationis vinculo, in præſenti Canone merito, ac iuſte feriuntur.

10 *His* omnibus addo, vt ex verbis illis *Ad nos informandos*, quæ quantum ex antiquis, & recentioribus Bullis cœnæ conſtat, primo omnium a Pio V. in Bulla cœnæ inſerta ſunt, colligitur, non ſolum iſtis Magiſtratibus, ſed etiam perſonis priuatis, via ſupplicationis libera relinquitur, ſe, cauſæque ſuæ innocentiam defendendi; quæ ſola via, vt diximus, licita eſt, & tam iuri naturali, quam iuri ſcripto maxime conformis, cum modus iſte proprius ſit, quo inferior contra ſuperiorem, & iniurias illius, iuſte, liciteque tueri, ac defendere queat; De materia huius Canonis plura legi poſſunt in iure Canonico, & maxime in c. Quonia, de immunit. Eccleſ. libr. 6. ex quo capite confirmantur ea quæ in priori parte huius Canonis habentur, ſicut etiam ſecunda eiusdem Canonis particula conformis planè eſt illis, quæ in c. vnico, de his quæ vi met. cauſa ſunt libr. 6. & in capitu. Quicumque, de ſentent. excommunic. libr. 6. habentur.

De Iudicibus ſecularibus, qui perſonas Eccleſiaſticas ad ſua tribunalia trahunt. Cap. XIX.

S Y M M A R I V M,

- 1 Iudices ſeculares, perſonas Eccleſiaſticas, Capitula & Collegia ad ſua tribunalia trahentes in excommunicationem Bullæ cœnæ incidunt.
- 2 Libertas Eccleſiaſtica, quibus præcipue modis ſolet offendi.
- 3 Excommunicatio decima quinta Bullæ cœnæ quas perſonas Statuta facientes contra libertatem Eccleſiaſticam completatur.

4 Excommunicatio decima quinta Bullæ cœnæ contra offendentem libertatem Eccleſiaſticam lata quam antea qua ſit.

5 Poteſtas laica quibus in caſibus perſonas Eccleſiaſticas ad ſua tribunalia licite trahere poſſit.

6 Iudex, aut Miniſter iuſtiæ amicablem perſonam Eccleſiaſticam ad ſuum tribunal trahens, in excommunicationem Bullæ cœnæ non incidit.

7 [Perſonarum Eccleſiaſticarum] nomine quinam intelligantur.

8 Statuta contra Eccleſiaſticam libertatem facientes in iure Canonico excommunicantur.

9 [Libertatis Eccleſiaſticæ] appellatione quid proprie intelligatur.

10 Statuto contra Eccleſiæ libertatem iam factio, aut conſuetudine vtentes, in Bullam cœnæ incidunt.

EXcommunicatio Decima quinta fertur in hæc verba:

1 *Quine* ex eorū prætenſo officio, vel ad inſtantiam partis, aut aliorum quorumcunque, perſonas Eccleſiaſticas, Capitula, Conuentus, Collegia Eccleſiarum quarumcunque eorū ſe ad ſuum tribunal, audientiam, Cancellariam, Conſilium, vel Parlamentum, præter iuris Canonici diſpoſitionem, trahunt, vel trahi faciunt, vel procurant, directè vel indirectè, quouis quaſito colore; Necnon qui Statuta, Ordinationes, Conſtitutiones, Pragmaticas, ſeu quouis alia Decreta in genere, vel in ſpecie, ex quouis cauſa, & quouis quaſito colore, ac etiam prætextu cuiusvis Conſuetudinis, aut Præiudicij, vel aliàs quomodolibet fecerint, ordinauerint, & publicauerint, vel factis, & ordinatis vti fuerint, vnde libertas Eccleſiaſtica tollitur, ſeu in aliquo læditur, vel deprimitur; aut aliàs quouis modo reſtringitur, ſeu ſiſis & dictæ Sedis, ac quarumcunque Eccleſiarum vniuersus quomodolibet directè, vel indirectè, tacite, vel expreſſe præiudicatur.

2 *Canonis* huius materia eſt duplex Sacriligium, ſcilicet quod offenditur libertas Eccleſiaſtica quantum ad immunitatem fori, quod in prima parte Canonis conuenitur; *Alium* quo eadem offenditur in quouis alia re per ſtatuta, quod in vltima parte euſdem Canonis comprehenditur. Perſonæ contentæ in ordine, ad priorem materiam ſunt iſtæ; Primo, Qui trahunt. Secundo, Qui trahi faciunt. Tertio, Qui trahi procurant directè, vel indirectè perſonas Eccleſiaſticas, Capitula, Conuentus & Collegia ad ſua tribunalia, audientiam, Cancellariam, Conſilium, & Parlamentum, ſub quibus vocibus comprehenduntur etiam quæcunque alia tribunalia, Modi trahendi, qui hic prohibentur, ſunt duo, Primus ex officio, Secundus, ad partis, aut aliorum inſtantiam, & vt erque modus ſolum prohibetur in illis caſibus, in quibus eſt contra iuris Canonici diſpoſitionem.

3 *Perſonæ* verò, quæ hic continentur in ordine ad poſtiorē materiam, ſunt iſtæ; Primo Qui faciunt. Secundo, Qui ordinant. Tertio, Qui publicant Statuta, Ordinationes, Conſtitutiones, Pragmaticas, & alia quouis Decreta in genere, vel in ſpecie, quibus libertas Eccleſiaſtica tollitur, aut in aliquo læditur, vel deprimitur, aut reſtringitur. Item quibus Apoſtolice Sedis iuribus præiudicatur; Item quibus præiudicatur iuribus quarumcunque Eccleſiarum & hoc directè, vel indirectè. Quarto, Qui huiusmodi Statuta & Decreta factis, & ordinatis contra prædictam libertatem Eccleſiæ vtuntur.

4 *Quoad* Canonis huius antiquitatem, prima eius pars addita videtur Bullæ cœnæ tempore Iulij Pape II. vel Leonis X. ſi quidem reperitur Caiet. in Summa, vbi excommunicatio capitul. 29. apud antiquiores vero auctores non habetur; Secunda vero pars poſtea adiecta eſt Bullæ.